

Leszkay András bácsi Moha-meséje

Csoda

Körülbelül kilencéves koromban ismét lent jártam egy vásáron a völgybéli falucskában. Négyen mentünk le együtt Törpeházáról: Bérci Berci, Kutykurutty, a kis Kököröcsin meg én. Azon a vásáron a szokásos körhinta mellett egy mutatványos sátor is állt a faluvégi libalegelőn. Homlokzatára ez volt kiírva: „A csodák palotája”. A bejárat egyik oldalára ez: „Ofiel, a bűvös erejű mágus”. Másik oldalára ez: „Ofiel, a delejes csodalény”. A bejáraton meg éppen félrelebbent a ponyva, és két férfiú lépett ki a sátor elé, a kicsiny emelvényre. Az egyik, egy rossz ruhájú fiatalember, szájához emelt egy hosszú trombitát, és fújni kezdte. A másik férfiú idősebb volt, magas termetű és nagyon sovány. Egybeszabott, bő fekete ruhát, talárt viselt, fején fehér turbánt. Bőre barnás volt, szemöldöke fekete és bozontos, szeme zöldes színű, és mint valami harmadik szem, zöld szívű, szem alakú ékkő csillogott a homloka fölött a turbánján is. De hiába volt három szeme is, a gyülekezőkre rá sem pillantott. Karját mellén összefonva, mozdulatlanul nézett a messzeségbe a zsidongó vásár fölött, mintha nem is a piszkos ponyvasátor előtt, a kopott deszkaemelvényen állna, hanem valamelyik indiai hegyormon.

Amikor már jó sokan összegyűltek a sátor előtt, a fiatalember abahagyta a trombitálást, és emelt hangon hirdette: „Nagyérdemű Közönség! Bemutatom önöknek Ofiel mestert, a mágusok királyát! Aki megtekinti előadásunkat, meggyőződhet arról, hogy Ofiel mester joggal viseli a királyi címet a mágusok között! Hadd említsem meg ízelítőül egyik mutatványát, amely nem is legnagyobb! Ofiel mester bárkit fölemel a levegőbe, de anélkül, hogy hozzáérne az illetőhöz. Pusztán az ujjából kisugárzó delejes erő segítségével! Hadd hívjam fel arra is nagybecsű figyelmüket, hogy Ofiel mester soha többé nem jön Európába! Ragdja meg tehát mindenki ezt a

rendkívüli alkalmat, és tekintse meg Ofiel mester csodáit!”

Persze mind a négyen nagyon kíváncsiak voltunk Ofiel mester mutatványaira, tehát bementünk. Bevezetőül játékkártyával bűvészkedett, aztán tojásokat tüntetett el és varázsolt ismét elő, majd az asztalra tett egy fehér házi nyuszit, leborította valami cifra ládikával, s amikor felemelte a ládikót, galamb sétált ki alóla. Aztán a kikiáltó is felment a színpadra, és így szólt: „Most pedig Ofiel mester pusztán az ujjából kisugárzó delejes erő segítségével fölemel egy embert!” Vártuk, hogy odahív valakit a közönségből, hiszen azt mondta odakint, hogy „bárkit” fölemel, de nem ez történt. A kikiáltó szembeállított egymással két széket, a székek ülésére ráfektetett egy szál deszkát, és ő maga feküdt a deszkára. Ofiel mester mögéje állott, és mély lélegzetet vett, úgy tett, mint aki erőt gyűjt. Aztán föléje terpesztette ujjait, és lassan, mintha nagy megerőltetésébe kerülne, emelni kezdte a kezét. És ahogyan emelte a kezét, úgy emelkedett utána a deszka is a rajta fekvő fiatalemberrel. Aztán lassan, óvatosan süllyeszteni kezdte a kezét, szállt egyre alább, alább a deszka is, visszaereszkedett a székekre, a kikiáltó felugrott róla, és felcsattant a taps. Ofiel mester fáradt tekintettel nézett el közönsége fölött, a kikiáltó meg így szólt: „Most bűcsúzól megkínálunk önök közül két személyt egy kis borral!” Azzal elvett az asztalról két üres poharat meg egy közönséges, sötétzöld borospalackot. A poharakat odanyújtotta a színpadról egy-egy legénynek, és az egyik pohárba tüstént töltött is. Mindenki láthatta, hogy fehér bort töltött. Úgy tett, mintha tölteni akarna a másik pohárba is, de hirtelen eszébe jutott volna valami. Odafordult Ofiel mesterhez: „Ofiel mester! Ezt a másik vendégünket másfajta borral kínáljuk meg! Szíveskedjék rátekinteni a palackra!” Ofiel megint úgy tett, mint aki erőt gyűjt, aztán néhány

pillanatig parancsoló tekintettel nézte a palackot, majd fáradt mozdulattal intett, hogy lehet már tölteni. És a palackból vörös bor ömlött.

Mialatt végigjártuk a vásárt, egyikünk sem említette Ofiel mestert, én szinte meg is feledkeztem róla a sok látnivaló között. Hazafelé menet azonban, amikor már az erdei ösvényen lépegettünk fölfelé, elgondolkoztam az emelőmutatványon. Vajon hogyan csinálták? Vékony acélhuzallal? Vízszintes vasléccel? És éppen tudakolni akartam pajtásaim véleményét. De mielőtt szólhattam volna, a kis Kököröcsin felsóhajtott: „Hej, de jó lenne, ha nekem is delejes erő volna az ujjaimban! Nem kéne cipelnem a vizet a patakról, hanem tíz vödörnek intenék egyszerre a tíz ujjammal, és röplőnek utánam a vödörök.” Ekkor még azt hittem, tréfálgozik, és nevettem. Kutykurutty azonban azt felelte neki: „Ostoba vagy! Ha delejes erővel röplőnek haza a vödörket, ugyanúgy kifáradnál. Láthatad, hogy Ofiel mester is mennyire kifáradt.” Most már csodálkozva néztem rájuk, és vártam, hogy Bérci Berci mit szól. Ezt mondotta: „Mind a ketten ostobák vagytok! A delejes erő tulajdonképpen nem is az ujjában volt, hanem a szemében. A palackra csak ránézett, mégis megváltozott a bor.” Most

már megdöbbenve megálltam: „Ti csakugyan azt hiszitek, hogy ennek az Ofielnek valami titokzatos 'delejes ereje' van?” Megálltak ők is, összenéztek, mosolyogtak rajtam, és Bérci Berci kijelentette: „Mi nem hisszük, hanem tudjuk!” Kutykurutty hozzátette: „Te egy esztendeig is nézhetnéd a fehér bort, akkor sem változnék vörös borrá!” Megszólt a kis Kökőrcsin is: „Ki is van írva, hogy 'A csodák palotája', meg az, hogy 'Ofiel, a delejes csodalény'.” Láttam rajtuk, hogy hiába magyaráznék nekik, megindultam hát csöndesen, és gondolkodtam. Amikor Törpeházán elváltunk egymástól, így szóltam hozzájuk: „Gyertek el ma délután is a forráshoz!”

A forráshoz, ahol játszani szoktunk, én érkeztem meg elsőként. Szükség is volt erre az elsőségre, mert egyelőre el akartam dugni előlük valamit. El is dugtam azt a valamit két szikla közé, s amikor megérkezett Ofiel mester három megtévesztettje, már csak egy vékony könyvecskét láttak nálam. Azt ünnepélyesen átnyújtottam Bérci Bercinek: „Olvasd!” Bérci Berci máris olvasta hangosan a címet: „Bűvészkönyv”. Mind a hárman lehaltak egymás mellé a fűbe, összedugták a buksijukat, és mohón olvasták. Én meg elmentem addig sétálgatni, és lélekben felkészülni arra, a nehéz teendőre, amit az elrejtett holmival terveztem.

A bűvészkönyv Gyoparé volt, a bátyámé, de a szerencse az enyém, amiért megvolt benne azoknak a mutatóknak a részletes magyarázata, amelyekkel Ofiel mester ámulatba ejtette őket. Le volt írva a kettős belsejű palack is, az eltüntetések is. Az

emelőmutató nem volt ugyan benne, de a könyv utolsó mondata nem hagyott kétséget aziránt, hogy ahhoz sem szükséges semmiféle „delejes erő”. Az az utolsó mondat pedig így hangzott: „Még a legcsodálatosabb bűvészműtávnak is megvan a fizikai magyarázata, s a bűvészek sem vihetnek végbe csodákat, hanem csak felhasználhatják céljaikra a természet ismert törvényeit.”

Amikor vagy egy óra múlva visszatértem hozzájuk, három nagyon csöndes és nagyon szomorú kistörpét találtam a forrás mellett. A könyv már becsukva feküdt mellettük a fűben, címlappal lefelé, mintha látni sem akarták volna. Bérci és Kutykurutty fejét komor bánat csüggesztette. Kökőrcsin azonban felállt, elém totyogott, megfogta a kezem, és csupa könnyörgés volt a szeme, amint kérdezte: „Ugye, Moha... ha a bűvészek... nem tudnak is... igazi csodákat csinálni..., de azért..., ugye, léteznek... igazi csodák?”

Ez volt az a pillanat, amelyet én már délben megsejtettem, amikor kivettem Gyopár könyvei közül a Bűvészkönyvet. Éppen ezért hoztam el magammal azt a valamit is, ami egyelőre még eldugva várt szerepére a két szikla között. Csúpan két-három esztendővel voltam idősebb a kis Kökőrcsinnél, de ekkor mégis úgy simogattam meg a fejcskáját, mintha a nagypja volnék, és a hangom is nagypás, megnyugtató volt: „Léteznek, Kökőrcsin... Léteznek igazi csodák.” Bérci Berci és Kutykurutty tüstént talpra ugrott, és felragyogott a szemük: „Mit beszélsz? Hát mégis léteznek? A természeti törvények ellenére?” Örültem az örömknek, és nevettem: „Nem éppen a törvények, de a természet ellenére. És én tüstént végbe is viszek előttek egy ilyen igazi csodát!” Torukon akadt a szó, és Bérci Berci majdnem suttogva kérdezte: „Most? Itt előttünk? És mit..., mit fogsz csinálni?” Most már elkomolyodtam: „Meg fogok nőni a szemetek láttára.”

Azzal lassan, ünnepélyesen a sziklák közé lépdeltam, elhoztam onnan az elrejtett holmit, egy félig telt palackot, és leállítottam elébük az asztalszerű, lapos sziklára. A lemenő nap sugarai megcsillantak a palackon. Pajtikáim felismerték a címkét, a folyadékot, és a borzadály moraja futott végig háromtagú nézőközönségemen. A

palackban ugyanis csukamájolaj volt. A csukamájolaj akkoriban közismert gyermektápszer volt, de rossz íze következtében egyúttal a gyermekek réme is. Természetes volt tehát, hogy az én csodaváróim biztosak voltak abban, hogy átváltoztatom a csukamájolajat valami finom innivalóvá. Megerősödött ez a vélekedésük, amikor felkértem Bérci Bercit, győződjék meg róla, hogy csakugyan csukamájolaj van a palackban. Berci odadugta orrát a palack nyílásához, aztán irtózó arccal igazolta: „Csukamájolaj... Brrrr!” – és tüstént tanácsolta is: „Málnaszörppé változtasd!” Kutykurutty ezt mondotta: „Vaníliakrémé!” Kökőrcsin ezt: „Én kovászos uborkalevet szeretnék!” Én viszont, amikor csönd lett, így szóltam: „Nem vagyok vegyész, hogy át tudjam alakítani. Nem vagyok bűvész sem, hogy csaljak vele. Csodát azonban tudok tenni, és igenis a természet ellenére, az én idegenkedő, viszolygó természetem ellenére, így!” Azzal előhúztam zsebemből egy evőkanalet, csukamájolajat csorgattam bele, és a csukamájolajat lenyeltem. Vagy fél percig meredt rám három nagyra nyílt szempár és három eltátott száj. Annyira meglepte és megdöbbenetette őket a csoda, amelyet láttak, hogy tán még csukamájolajat is önthettek volna tátott szájukba, tán még akkor sem mozdultak volna bámulattukban. És ez nem is tréfa, mert amikor megkérdeztem tőlük: „Nőttem-e hát valamelyest a szemetekben?” – akkor Bérci Berci felállt, kivette kezemből a kanalat, lemosta a forrás vizében, aztán a palack elé tartotta: „Tölts, Moha! Én is nőni akarok! A ti szemetekben is, de főként a magaméban!”

Ha látta volna valaki az alkonyatban a büszkén hazafelé lépkedő négy törpécskét, csak azt mondta volna: „Nini, négy törpécske!” Mi azonban azon sem csodálkoztunk volna, ha azt mondja: „Nini, négy óriás!” Amikor pedig az esti csöndben felhangzott hozzánk a vásárból a kikiáltó trombitálása, Kutykurutty szánkozva nevetett rajta, és utána: „Nagyérdemű Közönség! Ofiel mester delejes erejével bárkit fölemel!” Tudta már ekkor az én három pajtikám, hogy annak az erőnek a neve, amely bárkit fölemel és megnöveszt, nem delejes erő, hanem akaraterő!